

Çocuk Bakımın Paylaşım Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuk Bakımın Paylaşım Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18707>

Özet

Çocuk Bakımının Paylaşım Ölçeği, F. Eker tarafından 1994 yılında geliştirilmiş özgün bir ölçme aracıdır. Ölçek, özellikle evli babaların çocuk bakım ve ev işlerine katılım düzeylerini nicel olarak belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Bu geliştirme çalışması, Türkiye'deki aile yapısında değişen **baba katılım** rollerini ve ebeveynlik sorumluluklarının paylaşım dinamiklerini anlamaya yönelik önemli bir ihtiyaç karşılamıştır. Ölçek, babaların aile içi sorumluluklara ne ölçüde dahil olduğunu ve bu katılımın belirleyicilerini inceleyen akademik araştırmalar için temel bir veri toplama aracı olarak kullanılmaktadır.

Ölçek, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde sunulan bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş olup, babaların geleneksel rol algısından modern, ortak bakım rollerine geçişini ölçmeyi hedefler. Bu araç, hem fiziksel bakım görevlerini hem de duygusal ve etikel sorumlulukları kapsayan geniş bir katılım yelpazesini değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk bakım, **baba katılım**, ev işleri, sorumluluk paylaşım, ebeveynlik, aile dinamikleri, **psikolojik ölçek**, gelişimsel ölçek.

Yazarlar

F. Eker

Amaç

Çocuk Bakımının Paylaşım Ölçeği'nin birincil amacı, babaların çocuk bakımıyla ilgili spesifik görevlere ve genel ev işlerine ne sıklıkta ve ne düzeyde katıldığını güvenilir bir şekilde ölçmektir. Geliştirme çalışmasının temelini oluşturan tezde, babaların katılım düzeylerini etkileyen demografik, sosyoekonomik ve psikolojik faktörlerin belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu ölçek, modern aile yapılarında **ebeveynlik** rollerinin etikeli dağılımını inceleyen araştırmacılar için tasarlanmıştır.

Ölçek, sadece görevlerin yerine getirilmesini değil, aynı zamanda babanın bu görevlere karşı sahip olduğu sorumluluk algısını da yakalamayı amaçlamıştır. Bu sayede, araştırmacılar, babaların sadece eşlerine yardım eden konumundan, aktif ve ortak sorumluluk alan ebeveyn konumuna geçişini nicel verilerle inceleme fırsatı bulmuştur.

Yapı

Bu ölçek, temelde çok boyutlu bir yapı olan **paylaşılan ebeveynlik sorumluluğu** (Shared

Parental Responsibility) kavramını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle iki ana tema altında incelenir: Çocuk Bakımına Doğrudan Katılım ve Ev Yönetimi/Dolaylı Katılım.

Doğrudan Katılım: Çocuğun beslenmesi, giydirilmesi, banyo yaptırılması, oyun oynanması ve sağlık ihtiyaçlarının karşılanması gibi temel fiziksel bakım görevlerini içerir.

Dolaylı Katılım: Çocuğun eğitimiyile ilgilenme, okul toplantılarına katılma, geleceğe yönelik kararlar alma ve ev işlerine destek olma gibi çocuğun refahını etkileyen ev yönetimi görevlerini kapsar.

Ölçek, babaların bu görevlere ne sıklıkta katıldığını ve bu görevleri ne kadar kendi sorumluluğu olarak algıladığını değerlendirerek, geleneksel ve modern ebeveynlik rolleri arasındaki farkı ortaya koyan bir yapısal çerçeve sunmaktadır.

Geçerlik

Çocuk Bakımının Paylaşım Ölçeği, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir araç olduğundan, geçerlik çalışmalarına dair detaylı bulgular yalnızca orijinal tez kaynağında mevcuttur. Yayınlanmamış akademik makalelerde ölçeğin geçerliliğine dair geniş çaplı bir raporlama bulunmamaktadır. Geliştirme aşamasında, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini gösteren içerik geçerliliği ve yapı geçerliliği çalışmaları yapılmamıştır.

Yapı geçerliliği testleri, ölçeğin maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar altında toplandığını doğrulamak için kritik öneme sahiptir. Ancak bu spesifik veriler, sadece tez çalışmasının incelenmesiyle elde edilebilir durumdadır.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirliğine (iç tutarlılık ve zamana bağlı tutarlılık) ilişkin spesifik katsayılar (örneğin, Cronbach Alfa değeri) kamuya açık akademik literatürde raporlanmamıştır. Orijinal kaynakta da bu bilgi "-" olarak belirtilmiştir. Ancak, herhangi bir **psikolojik ölçek** geliştirme sürecinde, ölçüm tutarlılığının sağlanma amacıyla iç tutarlılık analizlerinin yapılması zorunludur. Bu analizler, muhtemelen ölçeğin geliştirildiği örneklem üzerinde gerçekleştirilmiş ve sonuçları tez içinde sunulmuştur.

Geliştirme çalışmalarıyla elde edilen iç tutarlılık değerleri, ölçeğin maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermelidir. Gelecekteki araştırmacılar, bu ölçeği kullanmadan önce kendi örneklemelerinde güvenilirlik analizlerini tekrarlamalıdır.

Faktör Analizi

Çocuk Bakımının Paylaşım Ölçeği'nin yapısal boyutlarını belirlemek üzere kullanılan **faktör**

analizi sonuçları, orijinal tezin dikketindeki kaynaklarda detaylı olarak paylaşılmamıştır. Yüksek lisans tezi bağlamında, ölçeğin çok boyutlu yapısının ortaya çıkarmak amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yönteminin kullanıldığı güçlü bir ihtimaldir.

Faktör analizinin amacı, babaların katılmayan temsil eden çok sayıda maddeyi, daha az sayıda anlamlı alt boyuta indirgemektir. Bu alt boyutlar, muhtemelen "temel bakım", "eğitsel sorumluluk" ve "ev işlerine yardımcı olma" gibi kategorileri içermektedir. Ölçeğin doğru kullanım için, araştırmacıların bu faktör yapısının anlaması ve puanlamaya buna göre yapması gerekmektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği (Self-Report Scale). Maddeler muhtemelen Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılarak yanıtlanmaktadır, ancak kesin derecelendirme formatı belirtilmemiştir.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Evli Babalar (Married Fathers)

Age Group: Yetişkin (Adult)

Population Details: Ölçek, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde sunulan tez çalışması kapsamında, Türkiye'deki evli babalar örneklemini üzerinde standardize edilmiştir. Örneklem detayları ve büyüklüğü orijinal tezde mevcuttur.

Test Methodology: Ölçek, katılımcıların belirli çocuk bakım ve ev işi görevlerine ne sıklıkta katıldıkları veya ne ölçüde sorumluluk hissettiklerini raporlamaları gerektiren standart bir psikometrik metodolojiye sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Ebeveynlik rolleri, aile içi bölümlü, baba rolü, yüksek lisans tezi, **paylaşılan ebeveynlik sorumluluğu**, İzmir, sosyal bilimler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Not specified in source)

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor (Affiliation at time of thesis: Ege Üniversitesi Sosyal

Bilimler Enstitüsü)

Correspondence Address: Bilinmiyor

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 1994

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir tez çalışması kapsamında geliştirilmiştir. Genellikle bu tür araçların akademik ve kar amaç gütmeyen araştırmalarda kullanımı ücretsizdir, ancak etik kurallar gereği orijinal yazar F. Eker'den resmi izin alınması tavsiye edilir.

PDF Durumu: Ölçeğin orijinal PDF dosyası kaynağında belirtilmemiştir. Orijinal teze erişim için Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü veya Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi kaynaklarının kullanılması gerekmektedir.

Kaynaklar

Aşağıdaki referans, Çocuk Bakımın Paylaşım Ölçeği'nin geliştirildiği orijinal akademik çalışmadır:

Eker, F. (1994). *Babaların çocuk bakım ve ev işlerine katılım düzeyleri ve belirleyicileri* (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Çocuk Bakımın Paylaşım Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine erişim için Eker (1994) tarafından yazılmış olan yüksek lisans tezinin incelenmesi gerekmektedir.